



Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

204. An, & qualiter vacet beneficium ob excommunicationem, insordescentiam in ea.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

mitter, scilicet per duos testes probatam, quam qua fit per duas conjecturas per testes singulares probatas; cum regulariter de jure communi tantum probent mille testes singulares, quam unus, & duobus testibus contestibus plus credatur, quam mille testibus singularibus, ut Bald. in l. i. *jurand. c. de testibus*. Alex. *conf. 8. column. ult. l. 4. Card. Paris. conf. 57. column. 2. vol. 1. & alii apud Parisium num. 9.* Tertio: quia in crimine simoniae una praesumptio, si est violenta, sufficit ad condemnandum: ut Abb. in c. *insinuarum. de simon. num. 4.* Felin. &c. Redoan. *de simon. p. 4. c. 6. nu. 35.* apud Paris. *num. 10. & 11.* dicentem esse communioem opinionem; eo quod praesumptio violenta habeatur pro concludente probatione, etiam in criminalibus; modò non agatur de poena corporali infligenda, ut DD. communiter in c. *affecto. de praesumpt.* Adeòque jam, si ad probandam simoniam sufficiat una violenta, sufficiet in confidentia probanda una praesumptio per duos testes probata; cum stante dicta Bulla Pii quinti minor requiratur in crimine confidentiae, quam simoniae: ut Paris. n. 11. quibus tandem consentit Paris. n. 15. & concludit, vel unam illarum praesumptionum probatam per duos testes contestes, sufficere & probare confidentiam, vel duas probatas per testes singulares, & hoc, donec septimus liber decretalium publicetur, ubi in hoc dicta constitutio Pii quinti reformatur.

6. Porro praesumptiones, qua movere possunt iudicem ad pronuntiandum pro non confidentia, sunt probitas & optima conditio dantis, resignantis, recipientis beneficium: nam haec faciunt praesumere, non esse verisimile, illicitè illud beneficium accepturum; & receptum est, bonam famam excludere praesumptiones malas, ut Tiraq. *de penis temperandis. causa 15. nu. 2.* Paris. *de confid. q. 74. n. 1. & 2.* Item qualitas dantis, ut quia est Episcopus, Archiepiscopus; & parva quantitas, ut Gabri. *conf. 127. n. 14. l. 2.* Paris. n. 4. vel etiam quia dans vel recipiens est dives; quo casu non est praesumendum illud crimen admissum, cum potius pauperes propter egestatem id cogitent. Paris. *nu. 5.* Qui tamen addit has similisve circumstantias debere quidem movere iudicem, ut sit circumspectus ad credendum testibus, ad dandas remissiones & sententiam ferendam; non tamen sint tales, qua in totum elidant conjecturas. Sed neque in contrarium amicitia & sanguinis conjunctio resignantis & resignarii faciunt praesumere contumeliam confidentiam. Paris. *de confid. q. 75. n. 2.* dicens esse verioem & communiter receptam, & probans id pluribus. Denique num admittatur probatio in contrarium contra praesumptiones expressas in constitutione Pii V. & qualis, de hoc vide Paris. *de confid. q. 76. & 77. per totam.* Vide de his aliisque poenis potissimum ob simoniam inflictis Paris. *de resign. l. 14. q. 8. 9. & seq.* Redoan. *de simon. p. 4. c. 6.* Maicard. *de probat. conclusionem 1304. & seq.*

Quaestio 204. An, & qualiter vacet beneficium ob excommunicationem, & infortescientiam in ea?

Respondeo primò: licet excommunicato valide conferri nequeat beneficium, juxta ea, qua diximus de electione. de quo vide Garc. p. 7. c. 13. à n. 1. Item licet excommunicato, quia inhabilis est ad beneficia obtinenda, non competat jus operandi caonicatum, dignitatem seu novum ti-

tulum; etsi secus sit de optione illa, qua non acquiritur novus titulus; utpote qua quia constituit in solo facto, quod fit in vim titulum praehabiti, per excommunicationem non minuitur, nec tollitur. Tond. p. 3. c. 126. n. 8. citans Covar. in c. *alma mater. p. 1. §. 7. n. 4.* Gonz. *ad regulam 8. gloss. 34. nu. 65.* Monet. *de optione. c. 4. q. 2. num. 30.* Et vel hinc canonicus in excommunicatione praebendam optare possit; quia non acquiritur novus titulus; de quo vide Laym. Lott. paulò post citandos. Licet etiam excommunicatus acceptus sibi in absentia ante contractam excommunicationem collatum beneficium, nullum jus seu quasi dominium in illo acquirat, si tibi absentis, de prob. in sexto. ita etiam ut si is, qui in excommunicatione acceptabit illud beneficium, moriatur ante absolutionem, beneficium illud non vacet per mortem illius. Laym. in c. *cum in tua. de consuetud. in sexto.* citans Suar. *de consuetud. d. 13. sec. 15. num. 17.* Sed dicta acceptatio facta in excommunicatione solum declarat ejus voluntatem, qua si revocata non fuit, sed virtualiter maneat, prodesse potest; ut post absolutionem ab excommunicatione ejus vigore beneficium acquisitum ceteri debeat. Laym. *ibidem.* Non tamen propter excommunicationem incurritur privatio beneficiorum obtentorum. Garc. p. 7. c. 13. n. 90. C. de Luca. *de benef. d. 74. n. 2.* Tond. *loc. cit. n. 1. & 2.* citans Barb. in c. *proposuit. de Cleric. excomm. nu. 7.* Abb. in c. 1. de judic. nu. 24. Ricciullum *de person. extra grem. Ecclesiae existent. l. 4. c. 13. n. 8. &c.*

2. Respondeo secundò: neque ob infortescientiam in excommunicatione per annum & ultra inducitur ipso jure privatio beneficiorum obtentorum. Lott. l. 3. q. 33. n. 91. C. de Luca. *loc. cit. n. 5.* Gonz. *loc. cit. Azor. p. 2. l. 7. c. 18. §. secundo queritur.* dicens esse constantem sententiam omnium. Gonz. *gl. 15. n. 104. & 107.* contra Felin. in c. 1. de judic. 8. apud Lott. *loc. cit. n. 97.* & Menoch. *de arb. p. 2. centur. 5. casu 415. n. 52.* apud Gonz. quem tamen defendit Lott. de quo paulò post, Nullibi enim reperitur in jure textus dicens, infortescientem privatum beneficiis; & infortescientia solum operatur, quòd infortescens habeatur pro confesso vel convicto de crimine, aut causa, de qua accusabatur. Gonz. *loc. cit. n. 104. & 105.* Unde vel procedetur contra infortescientem in excommunicatione lata pro crimine inducente vacationem ipso jure; & jam non vacabit ipso jure beneficium ratione infortescientiae, seu perseverantiae hujus in excommunicatione; sed ratione ipsius delicti. Vel procedetur contra talem excommunicatum ob crimen, pro quo non est privatus ipso jure, sed venit privandus; sed nec tunc, ut patet, inducitur vacatio seu privatio ipso jure ob dictam perseverantiam. Gonz. *num. 106.*

3. Respondeo tertio: potest tamen excommunicatus (etiam si excommunicatio illata ex civili causa: ut Lott. *loc. cit. n. 92.* ex & cum Menoch.) ob infortescientiam privari beneficiis, ex ratione, ut in privatione non consideretur causa excommunicationis, sed novum delictum ex perseverantia, & pertinacia, nimirum contemptus interpretativus clavium Petri, Lott. *loc. cit.* ex Menoch. *supra cit.* (quem ait, id solum voluisse, & non docuisse illum, talem ipso jure privatum, pro qua sententia ab aliis citari solet) dicens esse verioem, & in Curia Romana magis receptam. Card. de Luca. *de benef. d. 74. n. 7.* Paris. *de resign. l. 4. q. 3. n. 36.* dicens

dicens esse communiorem. Azor. citans Gl. in c. 1. de iudic. Selva. p. 3. g. 4. n. 50. &c. & adducens illud Trid. sess. 25. c. 3. *supra* excommunicatus obdurato animo per annum infordeat, etiam contra eum tanquam de heresi suspectum procedi potest; unde perspicuum fit, esse grave delictum in excommunicatione obdurato animo per annum persistere. Quapropter, ut ait Azor. si clericus monitus esset, ut ad certum tempus in iudicio se siliat, vel in quavis alia re obediat, alioqui in eum excommunicatio feretur, & beneficio, quod habet, spoliabitur, nisi compareat; excommunicatio in eum iuste ferri potest, in qua si per annum permanferit, merito beneficio deijci potest, &c. Contra Gonz. gl. 15. nn. 107. in quantum ibi dicit, perseverantem in excommunicatione lata in eum ex civili causa, etiam ad plures annos, nec esse ipso iure privatum beneficiis, nec debere iis privari. Porro ad hunc effectum privationis requiritur, excommunicationem fuisse iuste latam, seu esse validam, & infordecentiam cum animi pertinacia, quæ redoleat dolum, & contemptum clavium. Secus enim est, si ob necessitatem, quia nimirum quis non haberet modum solvendi debitum (ob quod lata in eum excommunicatio) vel quod institerit pro absolutione, aut aliis confiter de exclusionem doli & pertinacia. Card. de Luca. loc. cit. citans Barb. ad Trid. sess. 25. c. 3. nu. 33. Ricciull. de personis extra grem. Eccl. existentibus. l. 4. c. 8. n. 3. Rotam. decis. 73. n. 3. p. 3. recent. Lott. loc. cit. n. 113. In eo verò, num talis, qui in excommunicatione (idem est de aliis censuris) perseveravit per annum, mox privari possit ac debeat, mox ut elapsus est annus, an verò exigatur diuturnior perseverantia, quæ concludat ad contemptum, non conveniunt auctores: Affirmativam teneat gl. in c. cum bona. de etate, & qualitat. v. spoliari. Innoc. ibid. n. 2. & Abb. n. 7. Ricciul. loc. cit. c. 7. Barb. in c. 1. de iudic. n. 2. Alciat. ibid. n. 37. & DD. frequentius. Bonacin. de censuris. d. 2. p. ult. proposuit. 2. n. 2. apud Lott. loc. cit. à num. 94. argumento c. concursus. 11. q. 3. Contra negativam, seu expectandum esse per triennium, tenent Decius in c. 1. de iudic. lectura 2. n. 45. & 83. Abb. in c. postulas. de Cleric. excom. n. 4. & nu. 7. quem tamen non figere pedem, hoc est non constare sibi, ait Lott. n. 98. Lott. ipse num. 104. ubi ait, quod huic sententia prorsus adhareat usus Curia Romana, eò quòd, ubi præteritur vacatio, ex hoc capite concipiatur narrativa sub hac forma: quod N. beneficium tale obtinens, & excommunicationis sententia ritè innodatus existens suorum salutis & honoris immemor, Deique timore postposito, in dicta excommunicatione per triennium & ultra infordeat &c. ait etiam Lott. n. 98. id ipsum probari ex textu c. cum bona. de etate & qualitat. in quo supponitur infordecentia per triennium, & à cuius textus dispositione præscindendo, nullibi in iure cautum reperitur ex perseverantia in excommunicatione incurri pœnam privationis beneficii, aut per sententiam juris, aut per sententiam hominis, ut observat Cardin. in c. perpendimus. de sententia excommunicationis. n. 26. & quòd c. rursus. (ubi statuitur, ut intra annum excommunicationis quis audietur, eo autem elapso, quasi contemptor ab audientia rejiciatur) loquatur, non in terminis simplicis excommunicationis, sed excommunicationis inductæ ad purgandum delictum, pro quo imminet pœna privationis, ait Lott. n. 99. Nec etiam in contrarium facit, quòd in c. ultimo de panis. ex peffessione cen-

surarum per annum infertur ad contemptum, & privationem feudi; quia hoc ipsum, quod ibi statuitur contra principem laicum in materia feudi, speciale est, non trahendum ad alios casus; etiam si de cetero detur, magis clericos quam laicos ligari censuris. Lott. à nu. 101. Neque denique obmoveri posse videtur illud Trid. quòd contra infordecentem per annum procedi possit tanquam suspectum de heresi; nam advertendum privationem beneficii in infordecentem dupliciter deduci posse, nimirum consecutivè ad præsumptam ex hac infordecentia heresi; & tunc necesse non est, perseverantiam in censura expectari per triennium. Vel principaliter propter infordecentiam ipsam; & de hoc casu procedit ista expectatio triennii. Lott. n. 112.

Quæstio 205. Num idem dicendum de suspensione?

Respondeo: quamvis suspensus privandus sit beneficiis, quæ in suspensione accepit; cum suspensus beneficium, vel officium Ecclesiasticum validè conferri non potuit, Laym. ad c. cum bona. de etate & qualitat. beneficiis tamen præhabitis ante suspensionem non est privatus; Sed si in contumacia perseverans intra statutum tempus (nimirum, ut dictum de excommunicatione) Ecclesie satisfacere, & absolutionem petere neglexerit per contumaciam, privandum esse etiam iis beneficiis, tenent Joan. Andr. Butrio. Innoc. in citatum c. cum bona. apud Laym. ibid. num. 2. Ait tamen Lay. id, quod hac in parte dictum de infordecentibus in excommunicatione, extendi non posse ad suspensionem sine juris textu; tradit tamen Gonz. gl. 15. n. 82. eum, qui se ingesserit administrationi tempore suspensionis, ipso iure privatum esse beneficio, à quo suspensus, juxta c. 1. §. finali. & c. contingentes. §. ceterum. de Elect. in 6.

Quæstio 206. Qualiter ab impetrante ex hoc capite infordecentia justificanda narrativa juxta clausulam paulo ante positam.

1. Respondeo primò in genere: Licet non exigatur pro justificatione dictæ narrative exactissima probatio, qualis aliàs necessaria est in criminalibus. l. ult. c. de probat. sed sufficiat ordinaria; debet tamen ea esse plena, & quæ objectum bene concludat. Lott. cit. q. 33. n. 105. citans Rot. decis. ult. de rescripto. in novis. & decis. 189. n. 1. p. 2. divers.

2. Respondeo secundò: Istiusmodi probationem debere concludere duo; nimirum primò excommunicationis sententiam fuisse ritè, hoc est, validè latam: cum alioqui non liget, & per consequens non detur ejus contemptus; hoc tamen potestimum intelligendo juxta distinctionem, quam desuper scribentes tam Theologi quam Canonistæ dant. Lott. n. 106. Alterum innodationem, quæ consistit in scientia ipsius excommunicati de sententia excommunicationis in eum promulgata; ita ut scientia hæc debeat concludenter, & non præsumptivè, probari, & quidem per intimationem, adeo, ut non attendatur alia notitia, seu scientia præsumpta. Lott. n. 107. cit. Mascar. decis. 4. nu. 3. de probat. Ruinum. cons. 66. n. 19. l. 3. Aymon. cons. 193. n. 9. quamvis, ubi daretur plurimum præsumptionum & conjecturarum de hac noticia concursus, videatur per hoc constitui sufficienter illius